

“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ

Boshqaruv raisining

2025-y «12»sentabrdagi

438-H-son buyrug‘iga

7- ilova

“O‘zbekiston temir yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatida Korrupsiyaga qarshi tartib-taomillarning samaradorligini monitoring va nazorat qilish USLUBIYOTI

I. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Uslubiyat “O‘zbekiston temir yo‘llari” AJning (keyingi o‘rinlarda – jamiyat) ichki normativ hujjati hisoblanadi va jamiyatda korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha belgilangan tartib-taomillar va korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha qabul qilingan ichki normativ hujjatlar bajarilishini monitoring qilish tartibi hamda standartlarini belgilaydi.

2. Mazkur Uslubiyatda monitoring deganda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining amal qilishi samaradorligini baholash hamda jamiyat faoliyatida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni kamaytirish maqsadida tekshirish, nazorat deganda tanqidiy o‘rganish ko‘rinishida amalga oshirilishi mumkin bo‘lgan korrupsiyaga qarshi kurashish tizimi holatining tahlili tushuniladi.

3. Korrupsiyaga qarshi kurashish tartib-taomillarining samaradorligini monitoring qilish (keyingi o‘rinlarda – monitoring) Korrupsiyaga qarshi kurashish boshqarmasi tomonidan amalga oshiriladi.

4. Monitoringning asosiy maqsadlari quyidagilar hisoblanadi:

Jamiyat faoliyatining korrupsiyaga qarshi qabul qilingan talablarga muvofiqligini tekshirish;

korrupsiyaga oid va boshqa huquqbuzarliklarning oldini olish, korrupsiyaga qarshi amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning yetarliligi va korrupsiyaga qarshi tatbiq etilgan tartib-taomillarning samaradorligini oshirish va baholash;

kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish orqali jamiyatning korrupsiyaga qarshi komplayens tizimini takomillashtirish;

jamiyatning korrupsiyaga qarshi ichki hujjatlari va tartib-taomillariga rioya qilinishini tahlil qilish;

jamiyat faoliyatida korrupsiya xavf-xatarlari indikatorlarini aniqlash;

manfaatlar to‘qnashuvini o‘z vaqtida aniqlash va tartibga solishga qaratilgan chora-tadbirlarning amalga oshirilishini tahlil qilish;

jamiyatning korrupsiya xavf-xatarlarini kamaytirishga qaratilgan boshqa tartib-taomillarining bajarilmaganligini aniqlash;

jamiyatda avvalgi o'tkazilgan monitoring natijalari va korrupsiyaga qarshi kurashish tartib-taomillari, xizmat o'rganishlari, boshqa nazorat choralari va ular doirasida taqdim etilgan tavsiyalarga rioya qilinishi, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurashish rejasida tasdiqlangan boshqa tadbirlarning amalga oshirilishini nazorat qilish.

5. Ushbu Uslubiyat maqsadlarida quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

kontragent (shartnomaviy sherik) – jamiyat bilan shartnomaviy munosabatlarga (mehnat munosabatlari bundan mustasno) kirishgan har qanday yuridik yoki jismoniy shaxs;

korrupsiyaviy harakatlar – xodim tomonidan bevosita yoki bilvosita shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali pora beruvchi manfaatlari yo'lida harakat yoki harakatsizlik uchun moddiy manfaatdor bo'lishi, shu jumladan pul, qimmatbaho qog'oz, boshqa ko'rinishdagi mulk va mulkiy huquqlar, mulkiy xarakterdagi xizmatlar olish, talab qilish, undirish, taklif qilish yoki berish, pora berish va/yoki olish yoki bunda vositachilik qilishda, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to'lovlar undirish (pora olish) va boshqa noqonuniy maqsadlarda o'z xizmat vazifalaridan noqonuniy foydalanish;

korrupsiya – shaxsning o'z mansab yoki xizmat mavqeidan shaxsiy manfaatlarini yoxud o'zga shaxslarning manfaatlarini ko'zlab moddiy yoki nomoddiy naf olish maqsadida qonunga xilof ravishda foydalanishi, xuddi shuningdek bunday nafni qonunga xilof ravishda taqdim etish;

korrupsiyaga qarshi tizim – korrupsiyaviy harakatlarning, O'zbekiston Respublikasining korrupsiyaga qarshi kurashish sohasidagi qonunchiligi va jamiyatning korrupsiyaga qarshi kurashish masalalariga doir ichki hujjatlari buzilishining oldini olish, jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlar xodimlari tomonidan o'z faoliyatini professional va xulq-atvor jihatdan yuksak darajada amalga oshirilishini ta'minlash bo'yicha kompleks chora-tadbirlar;

relevant xabar – jamiyatdagi korrupsiyaviy xatti-harakatlar yoki manfaatlar to'qnashuvi haqidagi axborotdan iborat bo'lgan axborot;

xodim – jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlar bilan mehnat munosabatlariga kirishgan jismoniy shaxs.

II. Monitoring o'tkazish yo'nalishlari va tadbirlari

6. Jamiyatda quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining **monitoring** o'tkaziladi:

idoraviy korrupsiyaga qarshi tizimning dolzarbligi va uning qonunchilik talablariga muvofiqligi;

ommaviy axborot vositalarida jamiyat xodimlarining yoki uning kontragentlarining korrupsiyaviy xatti-harakatlari to'g'risidagi axborot mavjudligi;

jamiyat xodimlarining korrupsiyaga qarshi asosiy tamoyil va talablardan xabardorligi.

7. Jamiyatdagi korrupsiyaga qarshi tizimning nazorati quyidagi yo'nalishlar bo'yicha amalga oshiriladi:

korrupsiyaga qarshi dasturlar, yo'l xaritalari ijrosi monitoringi;

Jamiyatga qarshi talablar va tartib-taomillarga rioya etilishi monitoringi;

III. Jamiyat boshqarma, korxona va tashkilotlarda korrupsiyaga qarshi tizim monitoringini o'tkazish tartibi

8. Jamiyatda korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining aktualligi va uning qonunchilik talablariga muvofiqligi monitoringi Korrupsiyaga qarshi kurashish boshqarmasi tomonidan O'zbekiston Respublikasining korrupsiyaga qarshi kurashga oid qonunchiligi va boshqa korrupsiyaga oid talablarni (masalan, O'zbekiston Respublikasi korrupsiyaga qarshi kurashish Milliy kengashi qarorlari, xalqaro tashkilotlar tavsiyalari) kuzatib borish yo'li bilan amalga oshiriladi.

9. Ommaviy axborot vositalarida jamiyat xodimlarining korrupsiyaviy xatti-harakatlari to'g'risidagi axborot mavjudligi monitoringi, jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlar axborot xizmati (Axborot tahliliy media markazi) tomonidan doimiy ravishda ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarni kuzatish orqali amalga oshiriladi.

Monitoring natijasida xodimga aloqador relevant xabar aniqlanganda jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlardagi xodimlarning korrupsiyaviy xatti-harakatlari va odob-axloq qoidalarini buzish holatlari ustidan xizmat o'rganishlari o'tkazish bo'yicha ichki idoraviy hujjatda belgilangan tartibda harakat qilinadi.

10. Jamiyat xodimlarining asosiy korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablar to'g'risida xabardorligini tekshirish Korrupsiyaga qarshi kurashish boshqarmasi tomonidan yarim yilda bir marta amalga oshiriladi.

Xodimlarning xabardorligi mazkur uslubiyatga 1-ildovada keltirilgan xodimlarining korrupsiyaga qarshi tamoyillar va talablardan xabardorligini tekshirish tizimiga muvofiq o'tkazilib, quyidagilarni o'z ichiga oladi:

korrupsiyaga qarshi kurashish tamoyillari va jamiyat talablariga muvofiq savollar ro'yxatini tuzish (vaziyatli topshiriqlar - keyslarni yechish bilan) savollarning minimal soni 10 ta, test, ochiq savollar yoki boshqa shaklda tuzilishi mumkin);

javob/yechimlarni taqdim qilish uchun tanlangan xodimlarga nazorat savollarini yuborish;

natijalarni tahlil qilish va korrupsiyaga qarshi kurashish talablari va tartib-taomillarini tushunish va ularga rioya qilishdagi qiyinchiliklarni xodimlar bilan muhokama qilish.

11. O'tkazilgan monitoring va uning natijalari to'g'risidagi axborot 2-ildovaga muvofiq shaklda jurnalga kiritiladi.

IV. Jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlardagi korrupsiyaga qarshi tizimning nazoratini amalga oshirish

12. Jamiyatning korrupsiyaga qarshi dasturlar, yo'l xaritalari ijrosi ustidan nazorat korrupsiyaga qarshi kurash tizimining holati to'g'risidagi hisobotni shakllantirish va taqdim etish bo'yicha ichki idoraviy hujjatga muvofiq hisobot tuzish davomida amalga oshiriladi.

13. Korrupsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarga rioya etilishi ustidan nazorat jamiyatdagi korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini tashkil qiladigan funksiya, tartib-taomillar, korrupsiyaga qarshi kurashish maqsadida korrupsiyaviy xavf-xatarlarga eng ko'p moyil bo'lgan munosabatlarga nisbatan jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlarda joriy etiladigan va amalga oshiriladigan chora-tadbirlarga nisbatan amalga oshiriladi.

14. Jamiyat faoliyatining o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olgan holda Korrupsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarga rioya etilishi ustidan monitoring perimetriga quyidagi jarayonlar kiritilishi mumkin:

xaridlar bo'yicha faoliyat;

sovg'alar, xizmat safarlari xarajatlari;

faoliyati nazorat qilinuvchi tashkilotlar bilan o'zaro hamkorlik;

moliyaviy mablag'larning sarflanishi;

personalni boshqarish (kadrlarni tanlash, tayinlash, lavozimini oshirish, mukofotlash va boshqa ko'rinishdagi rag'batlantirish).

15. Korruptsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarga rioya etilishi ustidan monitoring olib boriladigan faoliyat jarayonlarining ko'rsatilgan ro'yxati har yili korruptsiyaga oid xavf-xatarlarni baholash natijalariga ko'ra Korruptsiyaga qarshi kurashish boshqarmasi tomonidan ko'rib chiqiladi va agar lozim bo'lsa, korruptsiya nuqtai nazaridan xavfli bo'lgan yoki jamiyat uchun dolzarb bo'lmagan jarayonlar nuqtai-nazaridan, boshqaruv raisi (boshqarma, korxona va tashkilotlar rahbari) bilan kelishilgan holda, o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish orqali tuzatish kiritiladi.

16. Bir yoki bir nechta jarayonlarga nisbatan korruptsiyaga qarshi nazorat davriy oraliqda, lekin jamiyatning korruptsiyaga qarshi monitoring rejasiga muvofiq har chorakda kamida 1 (bir) marta amalga oshiriladi.

17. Tayyorlangan Korruptsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarga rioya etilishi ustidan nazorat rejasi Jamiyat boshqaruv raisi tomonidan tasdiqlanadi.

18. Jamiyatda rejadan tashqari Korruptsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarga rioya etilishi ustidan nazorat choralari quyidagi hollarda amalga oshirilishi mumkin:

Jamiyat boshqaruv raisining tegishli buyrug'i mavjud bo'lsa;

jamiyatda o'tkazilgan boshqa o'rganishlar (shu jumladan rasmiy o'rganishlar va boshqalar) davomida korruptsiya xatarlari aniqlanganda;

jamiyatning aloqa kanallari orqali tegishli xabar olingan taqdirda.

19. Nazorat tadbirlari o'rganish shaklida o'tkazilib, shu jumladan, korruptsiyaviy harakatlarning indikatorlarini aniqlashga qaratilgan bo'lishi kerak, ular doirasida quyidagi tartib-taomillar ham amalga oshiriladi:

jamiyat, boshqarmalar va tashkilotlar tomonidan tuzilgan shartnomalar ma'lumotlarini tovarlarni qabul qilish va topshirish hujjatlari yoki xizmatlar ko'rsatish, ishlarni bajarish hujjatlari bilan solishtirish;

tovarlarni haqiqiy sotib olish va ulardan foydalanish yoki xizmatlar ko'rsatish, ishlarning bajarilishi to'g'risidagi hisobotlarni ularning miqdori va sifati bilan tegishli shartnoma va hujjatlarda belgilangan tartibda solishtirish;

kontragentni yoki jamiyatda ishlashga nomzodni tekshirish natijalariga asoslangan xulosada aks ettirishning to'liqligini, tahlil qilish uchun taqdim etilgan va axborot manbasining mazmunini qayd qiluvchi hujjatlar tarkibidagi ma'lumotlarning to'liqligini tekshirish, shuningdek, kontragent yoki nomzodning shartnomada ko'rsatilgan ma'lumotlari va o'rganishdan o'tgan shaxsning ma'lumotlarining muvofiqligini tekshirish;

kontragent hamda jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlar, shu jumladan, muvofiqlashtiruvchi shaxslar tomonidan shartnoma boshqa ma'muriy hujjatlar imzolovchilarining vakolatlari mavjudligini tekshirish, taqdim etilgan hujjatlarni vakolatli shaxslarning imzolari bilan vizual ravishda mosligini solishtirish;

kontragentning rekvizitlarini va tegishli shartnoma bo'yicha summani buxgalteriya hisobi ma'lumotlari bilan solishtirish;

jamiyat, boshqarma, korxona va tashkilotlar yoki kontragent xodimlari tomonidan taqdim etilgan hujjatlarida tuzatish, o'chirish, soxtalashtirish belgilari yo'qligini tekshirish;

qonunchilik hujjatlariga va jamiyatning ichki hujjatlariga muvofiq talab etiladigan ommaviy axborot manbalarida e'lonlarning mavjudligini tekshirish (raqobatlashuv xarid qilish tartib-taomillarining e'lon qilinganligi to'g'risida ma'lumot va boshqalar);

paydo bo'layotgan masalalar bo'yicha qo'shimcha ma'lumot va izohlar olish uchun jamiyat xodimlari bilan suhbat.

20. Nazorat tadbirlari yakunida ma'lumotnoma tuziladi (keyingi o'rinlarda – Ma'lumotnoma), u kirish, tavsiflovchi va yakuniy qismlarni o'z ichiga olishi lozim va ularda quyidagilar ko'rsatiladi:

Kirish qismida:

Har bir vazifa va tartib-taomillar uchun nazoratning boshlanish va tugallanish sanalari;

nazorat o'tkazilgan vazifa va tartib-taomillar ro'yxati;

nazorat o'tkazilgan vazifa va tartib-taomillarni bajarishga mas'ul bo'lgan bo'limlar va shaxslar ro'yxati;

Hisobotni tuzish uchun mas'ul xodimning FISH.

Tavsiflovchi qismida:

nazorat o'tkazilgan har bir vazifa va tartib-taomillar bo'yicha tanlov amalga oshirilishi usuli va tanlash hajmi;

jamiyat korrupsiyaga qarshi tizimining aniqlangan qoidabuzilishlari va kamchiliklari, shu jumladan, kamchiliklarning paydo bo'lishi yoki rivojlanishiga hissa qo'shgan sabablar va sharoitlar.

Yakuniy qismida:

nazorat o'tkazilgan har bir vazifa va tartib-taomillarda korrupsiya xatarlarining mavjudligi yoki mavjud emasligi haqida xulosa;

qonunchilik hujjatlari buzilgan normalari, jamiyatning ichki hujjatlari ko'rsatilgan asosiy qoidabuzarliklar;

nazorat o'tkazish vaqtida aniqlangan qoidabuzarlik yoki kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha tavsiyalar.

21. Ma'lumotnomaga kiritilgan ma'lumotlarni tasdiqlovchi hujjatlar, havolalar va ko'chirmalar nusxalari(iloji bo'lsa) ilova qilinishi kerak.

22. Ma'lumotnoma Jamiyat boshqaruv raisi (boshqarma, korxona va tashkilotlar rahbari)ga taqdim etiladi hamda o'tkazilgan nazorat to'g'risidagi ma'lumot 1-ilovaga muvofiq shaklda elektron Jurnalga kiritiladi.

V. Yakuniy qoidalar

23. Monitoring yakunlari bo'yicha ishlab chiqilgan tavsiyalar jamiyat, boshqarma va tashkilotlarning korrupsiyaga qarshi kurashish dasturiga kiritiladi.

24. Monitoring yakunlari bo'yicha ishlab chiqilgan tavsiyalarni bajarish, amalga oshirilgan ishlar haqida Korrupsiyaga qarshi kurashish boshqarmasiga tegishli ma'lumotlar taqdim etilishi uchun jamiyat tarkibiy bo'linmalari, boshqarma, korxona va tashkilotlar rahbarlari shaxsan javobgardir.

"O'zbekiston temir yo'llari" AJ da Korrupsiyaga
qarshi tartib-taomillarning samaradorligini
monitoring va nazorat qilish Uslubiyotiga 1-ilova

"O'zbekiston temir yo'llari" AJ xodimlarining korrupsiyaga qarshi tamoyilar va talablardan xabardorligini

TEKSHIRISH TIZIMI

T/r	Tekshiruv yo'nalishi	Tekshiruv tadbirlari
1	Tashkilot xodimlariga odob-axloq qoidalariga, Korrupsiya qarshi tamoyillar va talablarga rioya qilish masalalari bo'yicha treninglar (onlayn, oflayn) o'tkazilishining monitoringi	Treninglar muntazamligi, ularni mazmuni va qatnashuvchi shaxslar qismi bo'yicha ichki talablarga rioya qilinishini nazorat qilish
2	Korrupsiyaga qarshi kurashish tamoyillari tartib-taomillar talablarini bilishini tekshirish	Tashkilot xodimlari tomonidan korrupsiyaga qarshi kurashish treninglari doirasida o'tkaziladigan test yoki boshqa nazorat tadbirlaridan o'tishlari natijalarining tahlili; Xodimlarni korrupsiyaga qarshi siyosat bilan imzo qo'ydirilgan holda majburiy tarzda tanishtirilganligini tekshirish; Xodimlarni korrupsiyaga qarshi siyosat va tartib-taomillarning bilishini tanlov asosida tekshirish: a) tekshiruvda qatnashish uchun Tashkilot xodimlarini tanlov asosida aniqlash (so'rovda qatnashadigan xodimlarning eng kam soni - Tashkilotda turli tarkibiy bo'linmalardan turli lavozimlarni egallab turgan kishilar soni - 6 nafar); b) ichki xujjatlarda ko'rsatilgan korrupsiyaga qarshi talablar va normalar bo'yicha (muayyan vaziyatda vazifa - keyslarni hal qilish bilan) savollar ro'yxatini tuzish (savollarning eng kam soni 10 ta, ular test formatida, ochiq savollar shaklida yoki boshqacha usulda tuzilishi mumkin); v) javoblar/qarorlarni taklif qilishlari uchun tanlab olingan xodimlarga nazorat

		savollarini yuborish; g) natijalarni tahlil qilish va xodimlar bilan korrupsiyaga qarshi talablar va tartib-taomillarni tushunishda qiyinchiliklarni muhokama qilish.
--	--	---

"O'zbekiston temir yo'llari" AJ da Korrupsiyaga
qarshi tartib-taomillarning samaradorligini
monitoring va nazorat qilish Uslubiyotiga 2-ilova

**"O'zbekiston temir yo'llari" AJda korrupsiyaga qarshi tartib tamoillarning samaradorligini monitoring va
nazorat qilish JURNALI**

T/ r	Monitoring / tadbir turi	Chora-tadbirlarni monitoring qilish davriyligi (xar chorakda xar yarim yilda/ doimiy)	Monitoring /nazoratni o'tkazish sanasi	Kuzatuv ni tafsiloti	Korrupsiya ga qarshi kurashish tizimini to'grilash choralari	Mas'ul ijrochi	To'grilanaligan chora- tadbirlarning ijro muddati	Ijro holat i
Korrupsiyaga qarshi kurashish tizimining yetarliligini baholash								
1	Idoraviy korrupsiyaga qarshi tizim aktualligi va uning qonunchilik talablari. shu jumladan, xalqaro standartlar talablariga muvofiqligi monitoringi	Doimiy ravishda						
Korrupsiyaga qarshi krashish samaradorligini baholash								
2	OAV monitoringi	Doimiy ravishda						
3	Tashkilot xodimlarining korrupsiyaga qarshi asosiy tamoyil va talablardan xabardorligi monitoringi	Xar yarim yilda						
4	Korrupsiyaga qarshi	Xar chorakda						

	dasturlar, yo'l xaritalari ijrosi ustidan nazorat							
5	Tashkilotdagi korrupsiyaga qarshi talablar va tartib- taomillarga rioya etilishi ustidan nazorat	Xar chorakda						